Európsky parlament
2024-2029

Výbor pre práva žien a rodovú rovnosť

2025/2156(DEC)

28.1.2026

STANOVISKO

Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť

pre Výbor pre kontrolu rozpočtu

k absolutóriu za plnenie rozpočtu agentúr EÚ za rozpočtový rok 2024 – agentúry
(2025/2156(DEC))

Spravodajkyňa výboru požiadaného o stanovisko: Raquel García Hermida-Van Der Walle

PA_NonLegDec

STANOVISKO

Výbor pre práva žien a rodovú rovnosť vyzýva Výbor pre kontrolu rozpočtu, aby ako gestorský výbor zaradil do svojho návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto body:

A. keďže rodová rovnosť je jednou zo základných hodnôt Únie a Únia je odhodlaná podporovať rodovú rovnosť vo všetkých svojich činnostiach, ako je zakotvené v článku 8 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), čím sa zavádza zásada uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti a rodového rozpočtovania; keďže rodová rovnosť sa musí začleniť do všetkých politík a činností EÚ;

B. keďže Európsky inštitút pre rodovú rovnosť (EIGE) bol zriadený s cieľom prispievať k presadzovaniu rodovej rovnosti v Únii a posilňovať ju, a to vrátane uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti vo všetkých politikách Únie a z nich vyplývajúcich vnútroštátnych politikách, boja proti diskriminácii na základe pohlavia a zvyšovania povedomia občanov Únie o rodovej rovnosti, čo je úloha, pri plnení ktorej sa ukázal ako dôležitý a efektívny; keďže ročné a viacročné plánovanie inštitútu EIGE je dôsledne zosúladené so súčasnými prioritami Únie; keďže inštitút EIGE čoraz viac podporuje agentúry a orgány EÚ pri začleňovaní rodového hľadiska do ich programovania a operácií;

C. keďže budúci VFR musí začleniť ciele rodovej rovnosti, uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti a rodové rozpočtovanie do všetkých programov financovania;

D. keďže od roku 2010 sa celkový index rodovej rovnosti EÚ zvýšil o 7,9 bodu, a to aj napriek tomuto dlhodobému vzostupnému trendu, z indexu rodovej rovnosti za rok 2025 vyplýva, že členské štáty dosiahli obmedzený pokrok s hodnotením EÚ na úrovni 63,4 bodu a so zvýšením len o 0,8 bodu v indexe rodovej rovnosti za rok 2024; keďže podľa indexu za rok 2025 sa rodovú rovnosť v EÚ nepodarí dosiahnuť aspoň ďalších 50 rokov; keďže v iných oblastiach, ako sú zdravie žien a vzdelávanie, pokrok stagnuje a dokonca došlo k neúspechom; keďže index za rok 2024 vykazuje veľké rozdiely medzi členskými štátmi (najvyššie hodnotenie: 82,0; najnižšie hodnotenie: 57,5), čo zdôrazňuje pretrvávajúce nerovnosti v celej Únii a potrebu nepretržitého monitorovania a podpory zo strany agentúr, ako je inštitút EIGE;

E. keďže rodová rovnosť v Únii bola obzvlášť ovplyvnená dôsledkami vojny na Ukrajine, krízou životných nákladov, ktorá sa neúmerne dotýka žien, a odmietaním rodovej rovnosti a práv žien, najmä v súvislosti so sexuálnym a reprodukčným zdravím a právami v niektorých členských štátoch; keďže to ďalej prehlbuje nerovnosti a bráni rodovej rovnosti;

F. keďže inflácia aj dlhodobé nedostatočné financovanie vyvíjajú čoraz väčší tlak na rozpočet inštitútu EIGE a znižujú jeho prevádzkovú kapacitu, v dôsledku čoho má agentúra nedostatok zamestnancov a je pod neustálym finančným tlakom; keďže v externom hodnotení z roku 2022 sa poukázalo na vážny nedostatok zamestnancov v oblasti uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti, pričom inštitút EIGE je schopný reagovať len na jednu štvrtinu žiadostí o technickú pomoc; keďže inštitút EIGE má ústrednú úlohu pri podpore inštitúcií Únie a členských štátov pri dosahovaní rodovej rovnosti; keďže sa preto zdôrazňuje, že inštitút EIGE musí mať k dispozícii dostatočné

a stabilné finančné a ľudské zdroje na plnenie svojich úloh;

G. keďže rastúca inflácia a zvýšenie korekčného koeficientu v prípade Litvy ovplyvňujú náklady inštitútu EIGE súvisiace s platmi, čo vytvára značnú výzvu v kľúčových operačných oblastiach, ako je poskytovanie technickej pomoci inštitúciám EÚ a členským štátom pri uplatňovaní hľadiska rodovej rovnosti, ako aj pri jeho činnostiach zberu údajov;

H. keďže hlavným poslaním inštitútu EIGE je zameriavať sa na dosiahnutie rodovej rovnosti v EÚ prostredníctvom výskumu, zhromažďovania a oznamovania údajov, vývoja metód na zlepšenie štatistiky a zberu údajov a merania stavu rodovej rovnosti na úrovni EÚ aj členských štátov; keďže inštitút EIGE naďalej zlepšoval kvalitu a porovnateľnosť údajov rozčlenených podľa pohlavia v celej Únii a posilňoval dôkazovú základňu, ktorú majú k dispozícii inštitúcie EÚ a členské štáty; keďže inštitút EIGE rozšíril svoje digitálne nástroje a online platformy a zlepšil prístup tvorcov politík a zainteresovaných strán k štatistikám, metodickým usmerneniam a praktickým zdrojom; keďže inštitút EIGE posilnil svoju spoluprácu s národnými štatistickými úradmi a príslušnými orgánmi; keďže práca inštitútu EIGE v oblasti rodovo motivovaného násilia, ako je prieskum EÚ o rodovo motivovanom násilí, ktorý predstavil kľúčové výsledky na základe údajov zo všetkých 27 členských štátov, podporila cieľ Únie zlepšiť prevenciu, zber údajov a koordináciu politík v tejto oblasti;

I. keďže inštitútu EIGE boli pridelené dodatočné úlohy spojené s vykonávaním a monitorovaním novoprijatých smerníc EÚ vrátane smernice (EÚ) 2022/2381 o zlepšení rodovej vyváženosti medzi riadiacimi pracovníkmi kótovaných spoločností, smernice (EÚ) 2023/970 o rovnakej odmene za rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty, smernice (EÚ) 2019/1158 o rovnováhe medzi pracovným a súkromným životom rodičov a osôb s opatrovateľskými povinnosťami, smerníc (EÚ) 2024/1499 a 2024/1500 o záväzných normách pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie a smernice (EÚ) 2024/1385 o boji proti násiliu na ženách a domácemu násiliu, ako aj o pristúpení EÚ k Dohovoru Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácemu násiliu a o boji proti nemu, tzv. Istanbulskému dohovoru;

J. keďže tieto nové povinnosti si vyžadujú posilnenie kapacity na legislatívne monitorovanie, podávanie správ o dodržiavaní predpisov a zber údajov vrátane aspoň piatich dodatočných pracovných miest pre dočasných zamestnancov a štyroch pracovných miest pre zmluvných zamestnancov, ako ich určil inštitút EIGE, najmä s cieľom obnoviť pracovné miesta zrušené v predchádzajúcich rozpočtových cykloch; keďže v novom nariadení EÚ o kybernetickej bezpečnosti sa vyžaduje, aby inštitút EIGE posilnil svoje systémy kybernetickej bezpečnosti vrátane vymenovania úradníka pre kybernetickú bezpečnosť a vykonávania pravidelných posúdení a auditov; keďže inštitút EIGE by na splnenie týchto požiadaviek potreboval jedného zmluvného zamestnanca (FS IV) pre úradníka pre kybernetickú bezpečnosť a posilnené rozpočtové zdroje; keďže inštitút EIGE je povinný zaplatiť 200 000 EUR za nadobudnutie povinného nového finančného softvéru SUMMA, čo predstavuje takmer 15 % jeho rozpočtu hlavy II; keďže táto rozpočtová požiadavka neprimerane ovplyvňuje menšie agentúry; keďže rodovo vyvážené zastúpenie medzi zamestnancami by sa malo vždy podporovať vo všetkých agentúrach EÚ, ako aj v rámci inštitútu EIGE prostredníctvom rodovo citlivých postupov prijímania zamestnancov;

1. pripomína, že inštitút EIGE bol zriadený s cieľom prispievať k podpore nezávislého výskumu v oblasti rodovej rovnosti a posilňovať ju, vytvárať údaje a nástroje na pomoc EÚ a jej členským štátom pri navrhovaní inkluzívnych a rodovo transformačných politík, čo sú politiky, ktoré riešia základné príčiny rodovej nerovnosti spochybňovaním diskriminačných noriem, nerovnomerného rozdelenia moci a škodlivých praktík a ktorých cieľom je zmeniť spoločenské postoje a správanie smerom k skutočnej rodovej rovnosti a začleniť rodovú rovnosť do všetkých svojich politík; berie na vedomie význam dostupnosti spoľahlivých údajov rozčlenených podľa pohlavia s cieľom umožniť tvorbu politík založenú na faktoch; zdôrazňuje, že je naliehavo potrebné, aby Únia dosahovala pokrok v oblasti rodovej rovnosti vzhľadom na prebiehajúce krízy, ako sú vojny a klimatická kríza; ďalej zdôrazňuje odmietavý postoj proti rodovej rovnosti zo strany protirodových a protidemokratických hnutí;

2. víta prebiehajúcu spoluprácu medzi inštitútom EIGE a Výborom pre práva žien a rodovú rovnosť (FEMM), najmä príspevok inštitútu k prebiehajúcemu úsiliu výboru, pokiaľ ide o rodovo motivované násilie, rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom, rozdiel v odmeňovaní a dôchodkoch žien a mužov, vplyv kríz na ženy, uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti a zostavovanie rozpočtu; berie na vedomie cenný prínos, ktorý inštitút EIGE môže znamenať pre všetky výbory Európskeho parlamentu a ostatné agentúry EÚ, s cieľom lepšie začleniť uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti do všetkých politík EÚ;

3. opakuje výzvu Parlamentu, aby sa zvýšilo financovanie a počet zamestnancov inštitútu EIGE v súlade s rastúcimi žiadosťami o technickú pomoc a vyššími prevádzkovými nákladmi; vyzýva preto Komisiu, aby navrhla potrebné zdroje pre agentúru, ktoré jej umožnia plniť si úlohy a reagovať na zvýšený dopyt po odborných znalostiach, čím sa zabezpečí prevádzková kontinuita a posilnia analytické a koordinačné kapacity agentúry; požaduje 17 % zvýšenie jej súčasného plánu pracovných miest s cieľom zohľadniť potrebu aspoň piatich dodatočných pracovných miest pre dočasných zamestnancov (AD) a štyroch dodatočných pracovných miest pre zmluvných zamestnancov, ako aj pracovných miest vyhradených pre kybernetickú bezpečnosť, ochranu údajov a vykonávanie nových legislatívnych povinností; zdôrazňuje potrebu znížiť nadmerné pracovné zaťaženie, ktoré v súčasnosti znášajú zamestnanci inštitútu EIGE; požaduje predvídateľný a stabilný viacročný rozpočet inštitútu EIGE, ktorým sa zníži miera opakujúceho sa prenášania rozpočtových prostriedkov a umožní dlhodobé plánovanie a výskumná práca a zabezpečí zdravé a produktívne pracovné prostredie;

4. berie na vedomie, že inštitút EIGE nepretržite plní 95 % rozpočtu svojho pracovného programu a dosahuje ciele stanovené v zmenenom programovom dokumente na roky 2024 – 2026, a to aj napriek nedostatočnému počtu zamestnancov a vysokým prenosom, a že Európsky dvor audítorov potvrdil, že jeho účtovná závierka verne vyjadruje jeho finančnú situáciu;

5. zdôrazňuje, že v roku 2024 inštitút EIGE dosiahol svoje strategické ciele prispieť k lepšie informovanej politike a rozhodovaniu založenému na dôkazoch s cieľom dosiahnuť rodovú rovnosť a bojovať proti diskriminácii na základe pohlavia; podporovať začlenenie rodového hľadiska do politík EÚ a z nich vyplývajúcich vnútroštátnych politík; a účinne presadzovať rodovú rovnosť medzi kľúčovými zainteresovanými stranami a cieľovými skupinami; ďalej zdôrazňuje, že tieto úspechy

sa dosiahli napriek štrukturálnemu nedostatku zamestnancov, čo potvrdzuje potrebu dodatočných zdrojov na zabezpečenie budúcej výkonnosti;

6. varuje, že bez cieleného dodatočného personálu a investícií hrozí, že inštitút EIGE nebude schopný plniť svoje záväzky vyplývajúce z novo prijatých právnych predpisov ani reagovať na rastúce požiadavky vyplývajúce z nových politických iniciatív Únie; zdôrazňuje, že rozpočtové požiadavky, ako je nadobudnutie systému SUMMA, ďalej zaťažujú rozpočet inštitútu EIGE; zdôrazňuje, že pri ďalšom prideľovaní rozpočtových prostriedkov sa musia zohľadniť povinné výdavky, ktoré by mali agentúry vynaložiť; požaduje stabilný a posilnený rozpočet inštitútu EIGE ako jednu z priorít týkajúcich sa rodovej rovnosti v budúcom viacročnom finančnom rámci (VFR), čím sa zabezpečí, aby agentúra mohla naďalej poskytovať vysokokvalitný výskum, údaje a politickú podporu v rámci všetkých priorít Únie;

7. zastáva názor, že riaditeľke Európskeho inštitútu pre rodovú rovnosť možno udeliť absolutórium za plnenie rozpočtu inštitútu za rozpočtový rok 2024.

PRÍLOHA: VYHLÁSENIE O POSKYTNUTÝCH INFORMÁCIÁCH

Spravodajkyňa výboru požiadaného o stanovisko na vlastnú zodpovednosť vyhlasuje, že do svojho stanoviska nezahrnula žiadne informácie od zástupcov záujmových skupín, na ktorých sa vzťahuje medziinštitucionálna dohoda o povinnom registri transparentnosti[1], ani od zástupcov verejných orgánov tretích krajín vrátane ich diplomatických misií a veľvyslanectiev, ktorí sa musia uviesť v tejto prílohe podľa článku 8 prílohy I k rokovaciemu poriadku.

[1] Medziinštitucionálna dohoda z 20. mája 2021 medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o povinnom registri transparentnosti (Ú. v. EÚ L 207, 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VÝBOROM POŽIADANÝM O STANOVISKO

Dátum prijatia	27.1.2026
Výsledok záverečného hlasovania	+: 24 –: 9 0: 1

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

24	+
PPE	Rosa Estaràs Ferragut, Arba Kokalari, Ewa Kopacz, Verena Mertens, Mirosława Nykiel, Giusi Princi, Maria Walsh
Renew	Abir Al-Sahlani, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Lucia Yar, Dainius Žalimas
S&D	Gabriela Firea, Heléne Fritzon, Lina Gálvez, Maria Noichl, Joanna Scheuring-Wielgus, Cecilia Strada, Marko Vešligaj
The Left	Hanna Gedin, Irene Montero, Carolina Morace
Verts/ALE	Mélissa Camara, Alexandra Geese, Benedetta Scuderi

9	-
ECR	Chiara Gemma, Beatrice Timgren
ESN	Christine Anderson
NI	Fernand Kartheiser
PfE	Mathilde Androuët, Mireia Borrás Pabón, Elisabeth Dieringer, Margarita de la Pisa Carrión, Anders Vistisen

1	0
NI	Judita Laššáková

Vysvetlenie použitých znakov:
+ : za
- : proti
0 : zdržali sa hlasovania